

Sygn. akt: I C 330/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2019 roku

Sąd Rejonowy w Oleśnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Kałwak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Klaudia Pluta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 września 2019 roku w Oleśnie

sprawy z powództwa **J. K.**

przeciwko **B. H.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej **B. H.** na rzecz powoda **J. K.** kwotę **11.534,83 zł** (jedenaście tysięcy pięćset trzydzieści cztery złote 83/100) wraz

z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 20.07.2016r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od powoda **J. K.** na rzecz pozwanej **B. H.** kwotę **1.560,78 zł** (jeden tysiąc pięćset sześćdziesiąt złotych 78/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje powodowi **J. K.** uiszczenie na rachunek **Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie** kwoty **1.743,08 zł** (jeden tysiąc siedemset czterdzieści trzy złote 08/100) tytułem zwrotu stosunkowej części wydatków poniesionych tymczasowo w sprawie przez Skarb Państwa;

V. nakazuje pozwanej **B. H.** uiszczenie na rachunek **Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie** kwoty **602,29 zł** (sześćset dwa złote 29/100) tytułem zwrotu stosunkowej części wydatków poniesionych tymczasowo w sprawie przez Skarb Państwa

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28.07.2016 r. (data stempla pocztowego) **J. K.** reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego wystąpił przeciwko **B. H.** domagając się zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 44.910,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 19.06.2016 r. do dnia zapłaty. Nadto, wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego strony według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu profesjonalny pełnomocnik powoda wskazał, że **J. K.** był żonaty z córką pozwanej, **S. K.** W czasie trwania małżeństwa powód zamieszkiwał w nieruchomości stanowiącej własność pozwanej **B. H.** położonej w N.. Małżeństwo powoda zostało rozwiązane przez rozwód mocą wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 01.03.2016 r., sygn. akt I RC 105/16. Natomiast w grudniu 2015 r. powód wyprowadził się od pozwanej.

W okresie zamieszkiwania u teściowej powód poczynił znaczne nakłady na gruntowny remont nieruchomości. Twierdzi, że te działania były niezbędne, bowiem dom był w złym stanie technicznym i wizualnym. Sugerowała to także pozwana, mając świadomość, że w dłuższej perspektywie czasowej niewykonanie remontu domu mogłoby doprowadzić do zagrożenia życia i zdrowia mieszkańców.

Powód mieszkał u pozwanej na zasadzie umowy użyczenia, zapewniającej możliwość bezpłatnego korzystania z rzeczy użyczającego. W ramach takiej umowy jeżeli biorący dokonuje nakładów na rzecz to zgodnie z art. 752 w zw. z art. 713 k.c. czyni to nie dla siebie lecz dla użyczającego, dla jego korzyści (Uchwała SN z dnia 05.03.2009 r., sygn. akt III CZP 6/09).

Pełnomocnik powoda twierdzi, że roboty remontowe wykonane przez J. K. zostały w całości przez niego opłacone. Remontował: łazienkę, pokój córki powoda, dwa pokoje dzienne i dach, a poniesione koszty obejmowały w szczególności:

- 1) łazienka: wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i termicznej, wykonanie posadzki zbrojonej, montaż armatury, osadzenie wanny, wykonanie punktów instalacji wodnej i kanalizacyjnej, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wyburzenie ścianki działowej, usunięcie gruzu, usunięcie starych płytek, skucie betonowej posadzki;
- 2) pokój córki – wykonanie instalacji elektrycznej, wymiana instalacji grzewczej, zabezpieczenie stolarki i podłogi, mycie i prostowanie ścian, wykonanie zabudowy, wykonanie stolarki drzwiowej, zakup i montaż mebli, wykonanie gładzi gipsowej, montaż paneli i listew przypodłogowych,
- 3) dwa pokoje dzienne: wykonanie posadzki, montaż paneli podłogowych, wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, siatkowanie ścian i sufitów, montaż instalacji elektrycznej i grzewczej, mycie prostowanie i malowanie ścian, wykonanie tynku drapanego, montaż punktów oświetleniowych,
- 4) dach: rozebranie starej połaci dachowej, wykonanie forbału, rekonstrukcja starej konstrukcji więźby dachowej, wymiana kominów klinkrowych, wykonanie podbitki i nadbudowy, zakup i montaż drzwi balkonowych, zakup drewna i cementu.

Powód wycenia poczynione nakłady na rzecz majątku pozwanej na łączną kwotę 89.820 zł, na którą składają się ekwiwalenty pieniężne za remont łazienki (15.322 zł), pokoju córki (11.999 zł), dwóch pokoi dziennych (20.190 zł) oraz dachu (42.309 zł). Szczegółowy kosztorys remontowy znajduje się w załączniku do niniejszego pozwu (k. 8-8v.). Natomiast powód objął żądaniem pozwu połowę ww. kwoty, adekwatnie do udziału, który przysługuje mu w majątku wspólnym.

W dniu 05.05.2016 r. powód wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty stanowiącej w niniejszym procesie wartość przedmiotu sporu wraz z ustawowymi odsetkami. W pisemnej odpowiedzi z dnia 19.06.2016 r. pozwana odmówiła zapłaty, ale potwierdziła wykonanie robót w budynku.

Powód domaga się odsetek ustawowych na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia 19.06.2016 r., ponieważ pozwana najpóźniej w tym dniu zapoznała się z treścią żądania, mając na uwadze datę sporządzenia odpowiedzi na wezwanie powoda. Nadto, na podstawie art. 474 k.c. dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. – pozew – k. 3 – 4v.

W **odpowiedzi na pozew** wniesionej w dniu 04.10.2016 r. (prezentata) osobiście przez **B. H.** pozwana domagała się oddalenia powództwa i zasądzenie kosztów.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że powód jako jej zięć zamieszkiwał w jej nieruchomości wraz z rodziną przez 18 lat. Nie płacili za zajmowane pomieszczenia, jednak razem z żoną w części przystosował mieszkanie do swoich potrzeb i potrzeb ich córki.

W przypadku każdej z wskazywanych przez powoda prac pozwana uczestniczyła finansowo w tych nakładach, zakupywała niektóre z urządzeń potrzebnych do remontu lub dała pieniądze jak w przypadku remontu dachu, ponieważ dach dotyczył całej nieruchomości i to były pieniądze zbierane jeszcze przez rodziców pozwanej i przez pozwaną na remont dachu.

Nadto, odnośnie remontów w poszczególnych częściach domu pozwana twierdzi:

- łazienka – pozwana kupiła płytki i okno; powód kupił wannę i zapłacił za poprawki po pierwszym murarzu;

- pokój córki powoda i jego żony – powód dokonał remontu dla polepszenia warunków życiowych jego córki, więc te nakłady nie powinny być brane pod uwagę, w tym także zakup mebli dla córki, więc nie mogą być przedmiotem jakiegokolwiek rozliczenia;

- dwa pokoje dzienne – ich remont był przeprowadzony wspólnie i uczestniczyli w nim poprzez wspólną pracę, wspólne finansowanie i pracę brata powoda dla obojga małżonków i nie powinna być ta praca wliczana do poniesionych nakładów;

- dach – pozwana sfinansowała zakup dachówki i pokryła koszty robocizny, bowiem to ona dała pieniądze na remont dachu.

Ponadto, w ocenie pozwanej, roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, bowiem powód zamieszkiwał w domu pozwanej przez 18 lat, nawet nie płacił za korzystanie z mediów, a gdy pozwana upominała się o pomoc w tym zakresie to wulgarnie się do niej odnosił i pisał niestosowne sms-y.

Poza tym dokonywane nakłady nie były wykonywane dla pozwanej, lecz dla powoda i jego rodziny, ponieważ chcieli lepiej i wygodniej mieszkać, a jedynie remont dachu mógł dotyczyć w części także pozwanej, gdyż mieszkała i mieszka w tym domu. Jednak pozwana miała pieniądze na remont, a powód zajmował się jedynie stroną organizacyjną tego remontu, czasem też pomagał fizycznie. Pozwana razem z córką gotowały obiady dla pracujących. - odpowiedź na pozew – k. 16 – 17.

Postanowieniem z dnia 16.10.2017 r. wydanym na rozprawie Sąd za zgodą stron **skierował sprawę do mediacji** na okres 3 miesięcy. Mediatora wyznaczył z listy mediatorów prowadzonej przy Sądzie Okręgowym w Opolu. – protokół pisemny rozprawy z 16.10.2017 r. – k. 82, płyta CD – k. 310.

Następnie pozwana B. H. w piśmie wniesionym 17.11.2017 r. (prezentata) wskazała, że nie wyraża zgody na prowadzenie mediacji z uwagi na zbyt wysoki koszt mediacji. – pismo procesowe pozwanej B. H. – k. 88.

W dniu 21.11.2017 r. mediator B. S. sporządziła protokół z mediacji, wskazując w nim, że przeprowadzono z jedną ze stron posiedzenie wstępne w dniu 07.11.2017 r. w Biurze Mediacji w O.. Wynik mediacji – postępowanie mediacyjne nie doszło do skutku, gdyż jedna ze stron nie wyraziła zgody na mediację.– protokół z mediacji z dnia 21.11.2017 r. – k. 89.

Na rozprawie w dniu 30.01.2018 r. Sąd **uchylił postanowienie** z dnia 16.10.2017 r. **o skierowaniu sprawy do mediacji**. – protokół pisemny z rozprawy z 30.01.2018 r. – k. 96v.

W **piśmie procesowym** wniesionym dnia 06.03.2019 r. (prezentata) stanowiącym równocześnie zastrzeżenia do opinii biegłego sądowego M. D., **pełnomocnik pozwanej** wskazał m.in., że budynek został wybudowany w 1968 r., a remontowany w latach 2003 (dach), 2008-2009 (pokoje), 2010 r. i początek 2011 r. (łazienka). Pozwana zakwestionowała częściowo zakres robót, wskazując, że nie był skuwany tynk w pokoju dziennym, a jedynie ściany były myte, a następnie był robiony tynk. W łazience natomiast nie ma podwieszanego sufitu z płyt gipsowo-kartonowych,

a jedynie przykręcono płyty do belek. W pokoju dzieciennym nie wykonano wylewki betonowej, tylko położono panele na wylewce dotychczasowej. Według pozwanej budynek przez remontem nie miał niskiego standardu. Natomiast podniesienie tego standardu było jedynie wolą powoda.

Nadto, pozwana twierdzi, że w szczegółowych robotach wyszczególnionych w kosztorysie występuje sporo pozycji, które nie były wykonywane w ramach prowadzonych robót. B. H. i S. K. obserwowały na co dzień prace, same też wiele prace wykonywały. Pozwana wywoziła z sąsiadem trocinobeton z pokoiów dziennych

i płaciła sąsiadowi za tę robotę. Pozwana sprowadziła piach na cały remont w domu, za który płaciła łącznie z przywozem. Ściany w pokojach dziennych były myte przez S. K.. W łazience prace wykonywał pracownik najęty przez pozwaną – skuwał on stare płytki, rozebrał ściankę dzielącą łazienkę z komórką, wykonał powiększenie otworu okiennego w łazience, z podłogi skuwał płytki, a gruz wyrzucał poza budynek, natomiast pozwana załatwiła wywóz gruzu. Płytkowanie wykonywał pracownik na zlecenie pozwanej

w łazience, prace hydrauliczne i elektryczne także były wykonywane na zlecenie pozwanej

i płytkarza płaciła pozwana, a elektryka S. K.. Płytki kupowała pozwana jak

i pozostały asortyment materiałów (kleje, silikon, fugi i inne), a pozostałe urządzenia kupili S. K. z powodem, tj. wannę, umywalkę i sedes.

Pokój S. był remontowany, bowiem chciała tego córka powoda i remont był robiony dla niej, więc nie powinno być to rozliczane w ramach niniejszego procesu. W tym pokoju okno i parapet zamówiła i zapłaciła pozwana wraz z montażem. Na podłodze w tym pokoju nie była robiona wylewka.

Kolejno, pozwana twierdzi, że kupiła wszystkie drzwi wewnętrzne, tj. 4 sztuki, natomiast drzwi do łazienki kupił powód razem z żoną.

W piśmie tym kwestionowane są również niektóre pozycje z kosztorysu biegłego, które są wycenione, a nie miały miejsca. Kosztorys obejmuje też wykonanie balkonu,

w którym zbieranie starego ocieplenia wykonywała B. H., płaciła za wykonanie szalunku i wylanie betonu oraz za wykonanie i montaż balustrady – pismo procesowe pełnomocnika pozwanej – k. 299-299v.

Na rozprawie w dniu 10.09.2019 r. **pełnomocnik powoda** wskazał, że w dowodach został potwierdzony zakres prac wykonywanych w domu pozwanej, zakres prac został potwierdzony przez żonę powoda, a wartość obliczył biegły. Sytuacja majątkowa żony powoda i teściów nie pozwalała na przeprowadzenie remontów. Jedyną osobą posiadającą środki majątkowe był powód, a więc tylko on mógł finansować roboty. Świadkowie zeznali, że zlecenia dostawali od powoda. Natomiast w małżeństwie powoda panował ustrój wspólności majątkowej. – protokół rozprawy z dnia 10.09.2019 r. – k. 309, płyta – k. 310.

Również na rozprawie w dniu 10.09.2019 r. **pełnomocnik pozwanej** wniósł

o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów. Wskazał, że na tym etapie materiał dowodowy nie daje podstaw do rozstrzygnięcia sprawy. Są to jedynie zeznania świadków zeznających naprzemiennie na korzyść jednej bądź drugiej strony. Natomiast nikt wiarygodnie nie określa kto za co płacił i co wykonywał. Opinia biegłego określa wartość budynku, a to jest za mało dla rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto sama opinia jest z błędami. Pełnomocnik pozwanej nie zgadza się z tym, że tylko powód miał dochody. Zresztą on też nie wykazał dochodów, zwłaszcza na remont dachu, który był przeprowadzony za pieniądze matki pozwanej

i pozwanej. Powód z żoną mieli wtedy samochód C. kupiony na raty, więc skąd powód miałby mieć pieniądze na dach. To samo dotyczy pozostałych remontów częściowo finansowanych przez pozwaną. Mając na uwadze zasady współżycia społecznego roszczenie powoda jest co najmniej częściowo niezasadne jeśli chodzi o pokój dziecka. - protokół rozprawy z dnia 10.09.2019 r. – k. 309, płyta – k. 310.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. K. i córka pozwanej – S. K. zawarli związek małżeński w dniu 21.04.1997 r. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód bez orzekania o winie wyrokiem z dnia 01.03.2016 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w Opolu I Wydział Cywilny w sprawie z powództwa J. K. przeciwko S. K., sygn. akt I RC (...). Wyrok ten uprawomocnił się dnia 23.03.2016 r.

W czasie trwania małżeństwa córka i zięć pozwanej mieszkali nieodpłatnie w domu stanowiącym własność pozwanej B. H. w N.. Powód wyprowadził się w grudniu 2015 r.

Pomiędzy byłymi małżonkami istniał ustrój ustawowej wspólności majątkowej. Nie toczyła się dotąd sprawa o podział majątku wspólnego. Nie była określana wierzytelność byłych małżonków wobec osoby trzeciej.

dowód : - fakty bezsporne potwierdzone nadto: poświadczoną kserokopią wyroku rozwodowego z dnia 01.03.2016 r., SO w Opolu, sygn. akt I RC 105/16 ze wzmianką o prawomocności – k. 7.

W czasie trwania małżeństwa J. K. i S. K. we wspólnie zamieszkiwanym domu pozwanej zostały przeprowadzone następujące remonty:

Lazienka była remontowana na przełomie 2010 i 2011 r. To był remont kapitalny. Prace w łazience wykonywała firma wykończeniowa. Powód zajmował się wylewką podłogi. B. H. kupiła wszystkie płytki do łazienki jeszcze przed remontem, jeszcze gdy żyła jej mama, która zmarła w 2010 r.; te płytki zostały położone.

dowód : - zeznania świadka D. G. (siostra pozwanej) – protokół rozprawy z dnia 16.10.2017 r. – k. 81v.-82, płyta CD – k. 310,

- zeznania świadka S. K. (była żona powoda, córka pozwanej) - protokół rozprawy z dnia 30.01.2018 r. – k. 95-96v., płyta CD – k. 310,

- zeznania świadka H. G. (brat pozwanej) – protokół rozprawy z dnia 10.07.2018 r. – k. 115-115v.

W **pokoju córki powoda S.** (uprzednio był to pokój matki pozwanej) – ściany remontowała firma (...) - kolegi powoda i jego żony. Remont polegał na kładzeniu gładzi gipsowej na ścianie, były malowane ściany i były położone panele syntetyczne. Były kupowane meble dla córki, tapczan, szafa na wymiar, był wymieniany grzejnik. Zostało zainstalowane również jedno okno dachowe. Remont tego pokoju córki był ze wspólnych pieniędzy powoda i jego żony, a decyzja o remoncie tego pokoju była podjęta przez małżonków wspólnie na prośbę córki, która korzysta ze swojego pokoju po remoncie.

dowód : - zeznania świadka M. C. (kolegi powoda i jego żony) – protokół rozprawy z dnia 16.10.2017 r. – k. 80v., płyta CD – k. 310;

- zeznania świadka D. G. – protokół rozprawy z dnia 16.10.2017 r. – k. 81v.-82, płyta CD – k. 310,

- zeznania świadka S. K. - protokół rozprawy z 30.01.2018 r. – k. 95-96v., płyta CD – k. 310.

Prace remontowe były prowadzone również **w dwóch pokojach tzw. dziennych.**

W szczególności zostały wyrównane i wygładzone ściany, położony tynk strukturalny, zmieniona podłoga (zrobiono posadzki), bowiem podłoga w tych pomieszczeniach przed remontem się zapadała, była drewniana i stara. Zmienione zostały grzejniki, okna, parapety wewnętrzne. Był robiony prąd, CO. Były panele podłogowe kładzione, drzwi, okna wymieniane, ściany malowane. Były wymieniane grzejniki, rury przez hydraulika. Remont został przeprowadzony ze wspólnych pieniędzy małżonków: J. K. i S. K., a po części pozwana B. H. się dokładała. Pozwana zajmowała się wywożeniem starej podłogi, dołożyła się do elektryki, która była wymieniana na nową – tj. dała córce pieniądze, którymi ta zapłaciła elektrykowi. Pozwana dołożyła się do zakupu jednego z kaloryferów, które były wymieniane w tych dwóch pokojach oraz do zakupu 2 drzwi. Z pieniędzy małżonków był kupowany tynk ozdobny,

farby przy malowaniu. Remont ten robił brat powoda M. K. (1), nie miał płacone. Również powód pracował przy tych remontach. Z tych dwóch wyremontowanych pokoi dziennych powód korzystał 8-9 lat.

dowód : - zeznania świadka D. G. – – protokół rozprawy z dnia 16.10.2017 r. – k. 81v.-82, płyta CD – k. 310,

- zeznania świadka S. K. – protokół rozprawy z dnia 30.01.2018 r. – k. 95-96v., płyta CD – k. 310,

- zeznania świadka M. K. (2) (brat powoda) – protokół rozprawy z dnia 22.10.2018 r. – k. 140, płyta – k. 310,

- zeznania świadka M. K. (1) (brat powoda) - protokół rozprawy z dnia 22.10.2018 r. – k. 140v., płyta – k. 310.

Remont dachu budynku był robiony w 2002-2003 r. W szczególności została położona nowa dachówka, wymieniono część łąt z więźby dachowej, dużo drewna wymieniono z więźby, były robione ścianki i wymurowane zostały nowe kominy w części zewnętrznej wystającej ponad dach. Przed remontem na tym dachu był jeden pokój, po remoncie dachu było szykowane na więcej pokoi.

Prace przy remoncie dachu wykonywał powód ze swoimi braćmi i kolegami, którzy pracowali po koleżeńsku, za darmo. Bratu M. (...) powód zwracał tylko za benzynę. Polecenia wydawał powód, a pozwana robiła śniadania, obiady.

Powód robił dach, bo była taka konieczność, traktował ten dom jak własny.

Plany odnośnie remontu dachu mieli jeszcze rodzice pozwanej, którzy zbierali pieniądze na ten cel (ojciec zmarł w 1995 r., a matka zmarła w 2010 r.). Przy rodzinnym stole odbywały się rozmowy na ten temat. Rodzice pozwanej tyle zaoszczędzili, że starczyło

w 100% na remont dachu. Pieniądze trzymała matka pozwanej. Ostatecznie cały remont dachu został sfinansowany z pieniędzy, które małżonkowie dostali na ten cel od babci

i dziadka S. K. i z oszczędności pozwanej B. H. (ojciec S. K. nie żyje, nie mieszkał razem z mamą odkąd S. H. - K. pamięta). Na całość remontu była to kwota wystarczająca. Małżonkowie z ich pieniędzy kupili tylko okno balkonowe.

Gdy powód zamieszkał w domu pozwanej, to pozwana była już wdową. Miała emeryturę (a wcześniej rentę) i pracowała w tym gospodarstwie, uzyskując dochód. Miała krowy, cielaki, sprzedawała mleko i te cielaki. Siostra D. G. jej pomagała. Było to w latach osiemdziesiątych – dziewięćdziesiątych. Jak S. wyszła za mąż, to jeszcze D. G. pomagała. S. K. nie pracowała zawodowo, tylko dorywczo i pomagała mamie w gospodarstwie. Mąż wykonywał prace zarobkowe.

Małżonkowie nie byli w stanie w tamtym czasie zrobić remontu dachu, kupowali auto C., brali na nie kredyt. W tamtym czasie to było ich jedyne auto. Powód miał firmę - sprzedawał dywany, miał też spółkę leśniczą.

dowód : - zeznania świadka Ł. K. (brat powoda) – protokół rozprawy z dnia 16.10.2017 r. – k. 80v.-81, płyta CD – k. 310;

- zeznania świadka S. K. – protokół rozprawy z 30.01.2018 r. – k. 95-96v., płyta CD – k. 310,

- zeznania świadka M. G. (bratanek pozwanej) – protokół rozprawy z dnia 10.07.2018 r. – k. 114v. – 115,

- zeznania świadka H. G. (brat pozwanej) – protokół rozprawy z dnia 10.07.2018 r. – k. 115-115v.,

- zeznania świadka W. O. (kolega powoda) – protokół rozprawy z dnia 22.10.2018 r. – k. 139v., płyta – k. 310,

- zeznania świadka K. J. (kolegi powoda) – protokół rozprawy z dnia 22.10.2018 r. – k. 139v.-140, płyta – k. 310,

- zeznania świadka M. K. (2) (brat powoda) – protokół rozprawy z dnia 22.10.2018 r. – k. 140, płyta – k. 310

- zeznania świadka M. K. (1) (brat powoda) – protokół rozprawy z dnia 22.10.2018 r. – k. 140v., płyta – k. 310,

- zeznania świadka D. G. (siostra pozwanej) - protokół rozprawy z dnia 16.10.2017 r. – k. 81v.-82, płyta CD – k. 310.

We wszystkich tych pomieszczeniach, w których był robiony remont (pokoje, salon, kuchnia, łazienka, pokój córki) była robiona nowa **instalacja elektryczna**. Robił ją brat powoda Ł. K. – z zawodu elektryk. Za pracę brat nie brał od powoda pieniędzy, za to powód mu też pomógł. Natomiast za materiał płacił powód.

dowód : - zeznania świadka Ł. K. – protokół rozprawy z dnia 16.10.2017 r. – k. 80v.-81, płyta CD – k. 310.

Dom był utrzymywany wspólnie przez małżonków J. K. i S. K.. Pozwana ze swoją matką dokładały się do utrzymania domu bardzo chętnie. Płaciły za podatki, ubezpieczenie domu i wszystkich budynków gospodarczych, bieżące rachunki,

tj. woda, prąd. Małżonkowie też się dokładali – tj. płacili połowę z tego, a czasami mniej.

dowód : - zeznania świadka S. K. - protokół rozprawy z dnia 30.01.2018 r. – k. 95-96v., płyta CD – k. 310.

Dom był budowany w 1967 r., kryty cementową dachówką. Przed remontem wyglądał jak wiejski domek. Po remoncie był zmieniony dach, nad gankiem zrobiono piękny balkon, we wnętrzach były zrobione podłogi, nowe drzwi wejściowe, parapety zewnętrzne i wewnętrzne, łazienka była zrobiona nowocześnie.

dowód : - zeznania świadka H. G. (brat pozwanej) – protokół rozprawy z dnia 10.07.2018 r. – k. 115-115v.,

- zeznania świadka W. M. – protokół rozprawy z dnia 16.10.2017 r. – k. 81-81v., płyta CD – k. 310,

- zdjęcia domu wg stanu sprzed remontów – w kopercie na k. 300.

Powód sporządził następującą specyfikację nakładów, co do których twierdzi, że zostały poniesione przez niego wraz z kwotami za poszczególne czynności, materiały, rzeczy:

1) ŁAZIENKA:

- wymiana stolarki okiennej wraz z materiałem – 1.290 zł,
- wymiana drzwi z materiałem – 789 zł,
- wyburzenie ścianki działowej 6m² – 311 zł,
- usunięcie gruzu do 1 km – 202 zł,
- usunięcie starych płytek pow. 9m² – 198 zł,
- skucie posadzki betonowej pow. 9m² – 301 zł,
- wywiezienie gruzu – 200 zł,
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej poziomej 9m² – 1.212 zł,
- wykonanie izolacji termicznej 5m x 9m² – 99 zł,
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej 9m² – 29 zł,
- wykonanie posadzki zbrojonej 6 cm grubości 9m² – 320 zł,
- osadzenie wanny wraz z materiałem – 1.100 zł,

- wykonanie jednego punktu grzewczego z materiałem – 980 zł,
- wykonanie instalacji czterech punktów instalacji wodnej – 1.495 zł,
- wykonanie czterech punktów instalacji kanalizacyjnej – 1.195 zł,
- montaż ubikacji wraz z materiałem – 720 zł,
- montaż umywalki wraz z materiałem – 316 zł,
- montaż armatury wraz z materiałem – 1.190 zł,
- montaż instalacji elektrycznej z materiałem – 985 zł

Łącznie: 12.932,00 zł (a w pozwie wskazano kwotę 15.322 zł).

2) POKÓJ CÓRKI S. (4,2 x 4,6):

- zabezpieczenie stolarki i podłogi – 121 zł,
- szlifowanie i drapanie – 420 zł,
- mycie ścian – 178 zł,
- wykonanie instalacji elektrycznej – 890 zł,
- wymiana instalacji grzewczej – 1.154 zł,
- wykonanie zabudowy – 389 zł,
- prostowanie ścian – 998 zł,
- wykonanie gładzi gipsowej – 1.257 zł,
- montaż paneli z materiałem – 1.310 zł,
- montaż listew przypodłogowych – 110 zł,
- wymiana stolarki drzwiowej – 574 zł,
- szafa wykonana na zamówienie – 2.152 zł,
- narożnik wykonany na zamówienie - 1.871 zł,
- komoda lakierowana – 575 zł

Łącznie: 11.999 zł.

3) POKÓJ 1 + POKÓJ 2:

- posadzki – 2.099 zł,
- wymiana stolarki drzwiowej – 1.536 zł,
- wymiana stolarki okiennej – 980 zł,
- mycie ścian – 195 zł,

- szlifowanie i drapanie - 356 zł,
 - siatkowanie ścian i sufitów – 650 zł,
 - wykonanie instalacji elektrycznej – 758 zł,
 - wymiana instalacji grzewczej – 195 zł,
 - prostowanie ścian – 369 zł,
 - wykonanie tynku drapanego – 689 zł,
 - malowanie – 325 zł,
 - montaż paneli podłogowych – 1.578 zł,
 - montaż punktów oświetleniowych z materiałem – 365 zł,
- Łącznie: 10.095 zł za pokój x 2 pokoje = 20.190 zł.

4) DACH 225 m²:

- rozebranie starej połaci dachowej – 7.562 zł,
- drzwi balkonowe z materiałem – 2.510 zł,
- rekonstrukcja starej konstrukcji więźby dachowej – 4.960 zł,
- wykonanie forbału – 3.120 zł,
- nadbudowa – 6.462 zł,
- drewno – 5.095 zł,
- okna dachowe – 1.596 zł,
- wymiana kominów klinkrowych - 4.652 zł,
- wykonanie podbitki – 2.500 zł,
- pozostałe materiały budowlane (wapno, cement itd.) – 3.852 zł,

Łącznie: 42.309 zł.

dowód : - kosztorys remontowy sporządzony przez/na zlecenie powoda – k. 8-8v.

Mając na uwadze powyższy kosztorys remontowy pełnomocnik J. K. wystosował do B. H. w dniu **05.05.2016 r.** **wezwanie do zapłaty** należności głównej w kwocie 44.910 zł tytułem nakładów poczynionych na jej nieruchomości położoną w N.. Wskazał, że łączna kwota poniesionych nakładów to 89.820 zł, w tym:

- 15.322 zł – ekwiwalent pieniężny za remont łazienki – kwota ta wynikać ma z faktur i rachunków – wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności do dnia zapłaty; (ww. kwota jak w pozwie, natomiast zgodnie z kosztorysem powoda: 12.932,00 zł);

- 11.999 zł – tytułem ekwiwalentu pieniężnego za remont pokoju S. – ww. kwota wynikać ma z faktur i rachunków – wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności do dnia zapłaty;

- 42.309 zł – tytułem ekwiwalentu pieniężnego za remont dachu – ww. kwota wynikać ma z faktur i rachunków – wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności do dnia zapłaty;

- 20.190 zł – tytułem ekwiwalentu pieniężnego za remont dwóch pokoi dziennych – ww. kwota wynikać ma z faktur i rachunków – wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności do dnia zapłaty.

J. K. domagał się połowy powyższej kwoty (89.820 zł : 2 = 44.910 zł) jako przysługującego mu udziału w poczynionych nakładach. Wskazał również na możliwość spłat ratalnych, ale w tym celu niezbędne byłoby ustalenie harmonogramu. Wobec niedokonania zapłaty ww. kwoty, w tym braku ustalenia harmonogramu spłat w terminie 30 dni od dnia otrzymania tego pisma, J. K. skieruje sprawę na drogę postępowania sądowego.

dowód : - – wezwanie do zapłaty z dnia 05.05.2016 r. – k. 9-9v.

Pismem z dnia 19.06.2016 r. adresowanym do pełnomocnika J. K. – pełnomocnik B. H. odmówił zapłaty przez nią żądanej kwoty 44.910 zł jako zwrotu poczynionych nakładów.

B. H. zakwestionowała w znacznej części wartości wskazane w ww. piśmie i udział J. K. w finansowaniu nakładów wskazanych w piśmie. Poza tym J. K. mieszkał w domu B. H. przez okres trwania jego małżeństwa i w związku z tym czynionych robót. Żądanie zapłaty B. H. traktuje jako bezzasadne zwłaszcza w kontekście wieloletniego zamieszkiwania zięcia w jej nieruchomości.

dowód : - pismo pełnomocnika B. H. z dnia 19.06.2016 r. w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty – k. 10,

- pełnomocnictwo – k. 10v.

W przedmiotowej sprawie została wydana w dniu 11.02.2019 r. **opinia przez biegłego sądowego** z zakresu szacowania nieruchomości, kosztorysowania i rozliczania robót budowlanych **M. D.** na okoliczność wartości robót wykonanych w budynku położonym w K. Nowych nr 25 oraz porównania wartości budynku sprzed remontu i po remoncie.

Biegły wskazał, że: „szeroki i istotny zakres poczynionych nakładów pozwala wywnioskować, że budynek w stanie sprzed remontu charakteryzował się niskim standardem. Natomiast standard budynku po remoncie (aktualny) należy wskazać jako dobry. Zakres robót przyczynił się także do obniżenia ogólnego stopnia zużycia budynku mieszkalnego” – str. 4 opinii, k. 169.

Wartość przedmiotowego **budynku** (K. N. nr 25):

- w stanie **sprzed** remontu wynosi **77.246,00 zł**,

- w stanie **po** remoncie wynosi **158.881 zł**.

Wartość **robót** remontowych, w tym wartość materiałów oraz sprzętu wynosi **aktualnie 91.703,59 zł**.

Załącznik do opinii stanowi kosztorys określający wartość robót remontowych (ceny IV kwartał 2018 r.).

dowód : - opinia z dnia 11.02.2019 r. sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości, kosztorysowania i rozliczania robót budowlanych M. D. z załącznikiem tj. kosztorysem określającym wartość robót remontowych – k. 166 – 280.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało jedynie na częściowe uwzględnienie.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy bezsporny był fakt, iż powód J. K. zamieszkiwał podczas trwania związku małżeńskiego z S. K. w domu

w K. Nowych, stanowiącym własność jego teściowej – pozwanej B. H.. Związek małżeński powoda z córką pozwanej został zawarty w dniu 21.04.1997 r., wyrok rozwodowy zapadł w dniu 01.03.2016 r., a powód wyprowadził się z domu teściowej

w grudniu 2015 r. Przez ten okres powód mieszkał nieodpłatnie u pozwanej. W okresie małżeństwa powoda z córką pozwanej dom ten przeszedł kapitalny remont,

m.in. wyremontowano łazienkę, dwa pokoje dzienne, pokój córki powoda, dach. Część kosztów tych remontów poniósł powód.

Zakres przeprowadzonych prac remontowych wynika z zeznań świadków oraz opinii

z dnia 11.02.2019 r. sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości, kosztorysowania i rozliczania robót budowlanych M. D.

z obszernym załącznikiem, tj. kosztorysem określającym wartość robót remontowych

(k. 166 – 280), sporządzonej po przeprowadzonych oględzinach nieruchomości. Pełnomocnik pozwanej wniósł wprawdzie pisemne zastrzeżenia do opinii biegłego (pismo wniesione dnia 06.03.2019 – k. 299- 299v.), ale nie składał wniosku o opinię uzupełniającą. Sąd wziął natomiast pod uwagę zastrzeżenia pełnomocnika znajdujące się w tym piśmie odnośnie tego, kto wykonywał poszczególne prace i kto je finansował.

Stosunek prawny łączący pozwaną z powodem i jego byłą żoną, a córką pozwanej

w okresie ich wspólnego zamieszkiwania w domu stanowiącym własność pozwanej odpowiada umowie użyczenia.

Zgodnie z treścią art. 710 k.c. przez umowę użyczenia użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu, przez czas oznaczony lub nieoznaczony, na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy. Kolejno, na podstawie art. 713 k.c. biorący do używania ponosi zwykle koszty utrzymania rzeczy użyczonej. Jeżeli poczynił inne wydatki lub nakłady na rzecz, stosuje się odpowiednio przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Artykuł 752 k.c. stanowi: kto bez zlecenia prowadzi cudzą sprawę, powinien działać z korzyścią osoby, której sprawę prowadzi, i zgodnie z jej prawdopodobną wolą, a przy prowadzeniu sprawy obowiązany jest zachowywać należytą staranność. Wreszcie w art. 753 § 2 k.c. ustawodawca wskazuje, że z czynności swych prowadzący cudzą sprawę powinien złożyć rachunek oraz wydać wszystko, co przy prowadzeniu sprawy uzyskał dla osoby, której sprawę prowadzi. Jeżeli działał zgodnie ze swoimi obowiązkami, może żądać zwrotu uzasadnionych wydatków i nakładów wraz z ustawowymi odsetkami oraz zwolnienia od zobowiązań, które zaciągnął przy prowadzeniu sprawy.

Zważyć należy, że w kontradiktoryjnym procesie ciężar dowodu spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c.), a dokładnie na tej stronie, która z danego faktu wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Oznacza to, że na powodzie spoczywał ciężar wykazania, które

z nakładów poczynionych na dom pozwanej poniósł właśnie on i jaka jest wysokość tych nakładów. O ile wartość nakładów obliczył biegły, to już okoliczność poniesienia przez powoda konkretnych nakładów była sporna i wymagała udowodnienia. W wezwaniu do zapłaty z dnia 05.05.2016 r. (k. 9-9v.) pełnomocnik J. K. wskazywał wyraźnie,

że żądane w nim kwoty wynikają z faktur i rachunków, których jednak powód nie przedłożył w poczet materiału dowodowego. Natomiast świadkowie przesłuchani na wniosek powoda albo nie wiedzieli kto finansował poszczególne remonty, albo nie wiedzieli skąd powód miał pieniądze na poszczególne wydatki związane z remontami, tzn. czy pieniądze pochodziły

z majątku wspólnego powoda i jego żony, czy też były one powierzone powodowi przez jego teściową, a powód zajmował się kwestią organizacyjną. Tym samym, wobec nieudowodnienia przez powoda faktu i źródeł finansowania wszelkich nakładów na przedmiotową nieruchomość, Sąd w wyroku uwzględnił powództwo w tym zakresie,

w którym poniesienie konkretnego nakładu przez powoda nie zostało zakwestionowane przez pozwaną lub świadków. Natomiast wartość nakładów Sąd przyjął zgodnie z kosztorysem biegłego. Tym samym wysokość kwoty zasądzonej w wyroku Sąd wyliczył w następujący sposób:

1. Nakłady powoda w **pokoju dziennym od strony podwórka:**

a) Sąd nie uwzględnił kosztu robocizny, bowiem remont w tym pokoju przeprowadzali nieodpłatnie bracia powoda i sam powód (zeznania M. K. (1), M. K. (2), S. K.). Nieodpłatność świadczonej pracy w tym pokoju i innych niżej wymienionych pomieszczeniach (kompensowaną ewentualnie wzajemną pomocą powoda dla tych osób w razie potrzeby), nadto wieloletnie zamieszkiwanie przez powoda w tym domu i korzystanie z efektów tej pracy powoduje, że uwzględnienie kosztów robocizny stałoby w sprzeczności również z zasadami współżycia społecznego. Poza tym swoistym odpowiednikiem dla osobistej pracy powoda było przygotowywanie posiłków dla robotników przez pozwaną i jej córkę;

b) Odnośnie materiałów Sąd nie uwzględnił:

- połowy wartości drzwi, do których dołożyła się pozwana, podobnie pozwana dołożyła się do zakupu jednego kaloryfera (zeznania S. H. – K.):

skrzydło drzwiowe 282,23 zł, ościeżnica 653,18 zł; grzejnik z materiałami pomocniczymi: 788,44 zł, tj. razem: 1.723,85 zł : 2 = 861,93 zł (Sąd uwzględnił, że pozwana dołożyła się w połowie do kaloryfera i drzwi).

Wobec powyższego uwzględniona wartość nakładów w pokoju od strony podwórka, zgodnie z kosztorysem biegłego wyniosła:

Materiały: 6.259,99 zł + sprzęt 204,29 zł = 6.464,28 zł minus 861,93 zł tytułem nakładów pozwanej na to pomieszczenie = **5.602,35 zł.**

2. **Pokój dzienny od strony ogrodu:**

a) również bez robocizny (jak wyżej),

b) materiały - pozwana wprawdzie dołożyła się do kolejnych drzwi, ale kosztorys ich nie wymienia.

Sąd uwzględnił następujące nakłady: materiały: 5.675,46 zł + sprzęt 270,68 zł = **5.946,14 zł.**

3. **Pokój córki S.:**

Sąd oddalił roszczenia powoda w przedmiocie nakładów na ten pokój, bowiem został on urządzony dla dziecka powoda, które z tego pomieszczenia nadal korzysta. Decyzja o remoncie tego pokoju została podjęta wspólnie przez powoda i jego żonę na prośbę córki (zeznania S. K.). W ocenie Sądu remont tego pokoju i jego przystosowanie do potrzeb córki nastąpiło w ramach obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka (art. 133 kro) i brak jest podstaw do domagania się zwrotu tych środków od pozwanej.

4. **Łazienka:**

a) Robocizna – prace w łazience robiła firma wykończeniowa (zeznania S. K.), ale część prac w łazience wykonywał pracownik najęty przez pozwaną (zob. zastrzeżenia pozwanej do opinii biegłego – k. 299 i nast.);

b) Materiały”

– płytki i materiały typu klej, silikon, fuga itp. kupiła pozwana (stanowisko pozwanej, zeznania świadków: D. G., H. G.) - 675,34 zł;

- okno kupiła pozwana (stanowisko pozwanej z odpowiedzi na pozew) 786,83 zł.

Wobec powyższego od wyliczeń biegłego tj.:

- robocizna 3.403,65 zł + materiały 5.469,12 zł + sprzęt 187,75 zł = 9.060,52 zł

Sąd odjął połowę nakładów na robocizną (1.701,83 zł) i ww. nakłady na płytki (675,34 zł) i okno (786,83 zł):

9.060,52 zł – 1.701,83 zł – 675,34 zł – 786,83 zł = **5.896,52 zł**.

5. Wykonanie instalacji elektrycznej w budynku:

W kosztorysie widnieje osobne rozliczenie dla tej instalacji. Biegły liczy jedynie materiał na kwotę łączną 4.235,53 zł (str. 82 kosztorysu, k. 259). Jednak zważyć należy, że sam powód w załączonym do pozwu kosztorysie liczy tytułem instalacji elektrycznej łącznie **3.391,00 zł** (2 x pokój, łazienka i pokój S.), a Sąd nie może orzekać ponad żądanie pozwu (art. 321 § 1 k.p.c.).

6. Wywóz gruzu:

Sąd nie uwzględnił wymienionego w kosztorysie wywozu gruzu, bowiem powód nie wykazał dowodowo, że rzeczywiście ten gruz wywoził, a pozwana wyraźnie wskazała w ostatnim piśmie procesowym (k. 299-299v.), że w łazience prace wykonywał pracownik najęty przez pozwaną, który m.in. skuwał stare płytki, rozebrał ściankę dzielącą łazienkę z komórką, wykonał powiększenie otworu okiennego w łazience, z podłogi skuwał płytki, a gruz wyrzucał poza budynek, natomiast pozwana załatwiła wywóz gruzu.

7. Dach:

Sąd uwzględnił jedynie koszt zakupu okna balkonowego, bowiem świadek S. K. potwierdziła, że to okno balkonowe było zakupione z ich wspólnych pieniędzy – koszt wg kosztorysu biegłego to: **2.233,64 zł** (str. 91, k. 268).

Natomiast w pozostałym zakresie powód nie udowodnił, że rzeczywiście finansował ten duży remont, nie przedłożył ani jednego rachunku czy faktury na tę okoliczność, ani nawet nie wykazał, że dysponował wówczas środkami finansowymi na tak dużą inwestycję. Jego bracia i koledzy przesłuchani w charakterze świadków albo nie wiedzieli kto finansował ten remont, albo nie wiedzieli skąd powód, który zajmował się kwestiami organizacyjnymi, miał pieniądze na ten remont. W zasadzie już to wystarczyłoby do oddalenia powództwa w tym zakresie, mając na uwadze stanowisko pozwanej i rozkład ciężaru dowodu (art. 6 k.c.).

Dodatkowo świadkowie: S. K., M. G. i H. G., zeznali, że pieniądze na ten remont pochodziły z oszczędności rodziców pozwanej

i samej pozwanej, którzy planowali remont dachu od dawna i oszczędzali na ten cel środki, o czym rozmawiano przy rodzinnym stole. Ponadto, żona powoda S. K. potwierdziła, że małżonkowie wówczas nie mieliby środków finansowych na sfinansowanie takiego remontu, bowiem sami mieli jedynie samochód C. na kredyt. Wobec tego niewiarygodne i niepoparte innymi dowodami (np. księgowymi, czy podatkowymi np. PIT) są zeznania świadka W. M., jakoby dochody powoda z prowadzonej działalności gospodarczej były znaczne.

Nadto, prace przy remoncie dachu wykonywał powód ze swoimi braćmi i kolegami, którzy pracowali po koleżeńsku, za darmo, więc nie poniósł z tego tytułu kosztów (zeznania świadków: W. O., K. J., M. K. (2), M. K. (1)). Natomiast pozwana robiła śniadania, obiady dla robotników. Brak jest więc podstaw również do uwzględnienia kosztów robocizny przy pracach dekarских.

Reasumując, wszystkie uwzględnione nakłady i ich koszty Sąd otrzymał kwotę łączną 23.069,65 zł, na którą składają się omówione wyżej wydatki:

- 5.602,35 zł – pokój dzienny od trony podwórka,

- 5.946,14 zł – pokój dzienny od strony ogrodu,
- 0,00 zł – pokój córki powoda,
- 5.896,52 zł – łazienka,
- 3.391,00 zł – instalacja elektryczna we wszystkich pomieszczeniach (2 pokoje, pokój córki, łazienka),
- 0,00 zł – za wywóz gruzu,
- 2.233,64 zł – okno balkonowe,
- 0,00 zł – roboty dachowe z materiałem,

Łącznie: 23.069,65 zł, z czego Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda połowę, tj. **11.534,83 zł**, mając na uwadze, że uwzględnione nakłady zostały dokonane w trakcie trwania małżeństwa powoda i córki pozwanej, a w tym małżeństwie panował ustrój wspólności majątkowej (bezsporne) – art. 31 kro. Z udziałem byłych małżonków nie toczyła się sprawa o podział majątku, a nadto w niniejszym procesie niekwestionowane były równe udziały małżonków – art. 43 kro.

W pozostałym zakresie, z omówionych wyżej przyczyn powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Od zasądzonej kwoty należności głównej Sąd zasądził również od pozwanej na rzecz powoda **odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od dnia 20.07.2016 r.** do dnia zapłaty, choć w pozwie J. K. domagał się odsetek ustawowych od dnia 19.06.2016 r.

W jedynym wezwaniu do zapłaty, jakie powód przedłożył jako dowód (k. 9-9v.) domagał się zapłaty od pozwanej wskazanych tam kwot (jak w pozwie) z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności do dnia zapłaty. Przy czym wskazał również na możliwość spłat ratalnych, ale w tym celu niezbędne byłoby ustalenie harmonogramu. Wobec niedokonania zapłaty ww. kwoty, w tym braku ustalenia harmonogramu spłat w terminie 30 dni od dnia otrzymania tego pisma, J. K. skieruje sprawę na drogę postępowania sądowego. Powód nie przedłożył potwierdzenia odbioru tego wezwania przez pozwaną, która za pośrednictwem pełnomocnika wystosowała odpowiedź w dniu 19.06.2016 r. W tej dacie

z pewnością więc doręczono jej skutecznie ww. wezwanie z dnia 05.05.2016 r. Do tej daty należy doliczyć termin 30 dni na spłatę bądź ustalenie harmonogramu spłat. Dlatego odsetki ustawowe za opóźnienie należne są dopiero od 20.07.2016 r. do dnia zapłaty (art. 455 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c.).

O **kosztach procesu** Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. poprzez ich stosunkowe rozdzielanie. Sąd uwzględnił jedynie 25,68% roszczenia głównego powoda, a w części 74,32% powództwo oddalił. Pozwana poniosła następujące koszty: 4.800,00 zł tytułem kosztów zastępstwa przez adwokata na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.

z 2015 r., poz. 1800) w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu, 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa, tj. łącznie 4.817,00 zł. Natomiast powód poniósł koszty

w łącznej wysokości 7.863,00 zł, na które składają się: 2.246,00 zł – opłata sądowa od pozwu, 4.800,00 zł – koszty zastępstwa powoda przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu), 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa, 800,00 zł – zaliczka wykorzystana w całości. Łącznie strony poniosły koszty w wysokości 12.680,00 zł, z czego powód powinien ponieść 74,32% kosztów, tj. 9.423,78 zł, a poniósł koszt 7.863,00 zł, a więc Sąd zasądził w punkcie III sentencji wyroku od powoda na rzecz pozwanej różnicę 9.423,78 zł - 7.863,00 zł, tj. **1.560,78 zł** tytułem zwrotu kosztów procesu.

Natomiast w punktach IV i V sentencji wyroku Sąd rozliczył stosunkowo wydatki poniesione w sprawie tymczasowo przez Skarb Państwa, a to na podstawie art. 83 ust. 2

w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 785 tj. ze zm.). Skarb Państwa wyłożył w niniejszym procesie tymczasowo sumę 2.345,37 zł, w tym:

- 70,00 zł – koszty mediacji (k. 91 – zarządzenie, k. 99 - rachunek mediatorki z 21.11.2017 r. za „próbę przeprowadzenia postępowania mediacyjnego –wydatki na salę i telefony 70 zł),

- 90,54 zł - tytułem zwrotu kosztów podróży i utraconego zarobku świadka M. K. (1) w związku ze stawiennictwem na rozprawie w dniu 22.10.2018 r. (k. 152 – postanowienie Referendarza z dnia 23.11.2018 r.),

- 2.184,83 zł – na rzecz wynagrodzenia biegłego M. D. ponad kwotę zaliczki w wysokości 800 zł uiszczonej przez powoda J. K. i uwzględnionej wyżej w kosztach procesu (pkt III sentencji wyroku) - k. 286 – postanowienie Referendarza sądowego z dnia 26.02.2019 r. w przedmiocie wynagrodzenia biegłego M. D. – przyznano kwotę 2.984,83 zł, która to należność do kwoty 800,00 zł została wypłacona z zaliczki i w kwocie 2.184,83 zł z budżetu tymczasowo.

Dlatego, mając na uwadze wynik procesu Sąd nakazał uiszczenie na rachunek Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie odpowiednio:

- powodowi J. K. – kwoty **1.743,08 zł** (2.345,37 zł x 74,32%),

- pozwanej B. H. – kwoty **602,29 zł** (2.345,37 zł x 25,68%).

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.